

Βρυξέλλες, 24 Νοεμβρίου 2017
(OR. en)

14867/17

**Διοργανικός φάκελος:
2008/0140 (CNS)**

**SOC 760
ANTIDISCRIM 59
JAI 1097
MI 872
FREMP 134**

ΕΚΘΕΣΗ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων (1ο Τμήμα) / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 14071/17

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 11531/08 - COM(2008) 426 final

Θέμα: Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
- Έκθεση προόδου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 2 Ιουλίου 2008, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου με την οποία επιδιώκεται να επεκταθεί σε τομείς πέραν της απασχόλησης η προστασία από τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Η προτεινόμενη οριζόντια οδηγία περί ίσης μεταχείρισης, που συμπληρώνει τη σχετική ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία¹, απαγορεύει τις διακρίσεις για τους προαναφερόμενους λόγους στους εξής τομείς: κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης· εκπαίδευση· και πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της στέγας.

¹ Ιδίως τις οδηγίες 2000/43/EK, 2000/78/EK και 2004/113/EK του Συμβουλίου.

Στη μεγάλη πλειοψηφία τους, οι αντιπροσωπείες τάχθηκαν κατ' αρχήν υπέρ της πρότασης και πολλές μάλιστα συμφώνησαν με τον στόχο να συμπληρωθεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο με την αντιμετώπιση και των τεσσάρων λόγων διακρίσεων μέσω οριζόντιας προσέγγισης.

Οι περισσότερες αντιπροσωπείες επιβεβαίωσαν τη σημασία της προαγωγής της ίσης μεταχείρισης ως κοινής κοινωνικής αξίας στην ΕΕ. Αρκετές αντιπροσωπείες τόνισαν ειδικότερα τη σημασία της πρότασης στο πλαίσιο της εφαρμογής της Σύμβασης των ΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (ΣΗΕΔΑΑ). Ωστόσο, ορισμένες αντιπροσωπείες θα προτιμούσαν τη θέσπιση πιο φιλόδοξων διατάξεων όσον αφορά την αναπηρία.

Παρότι υπογραμμίζουν τη σημασία της καταπολέμησης των διακρίσεων, ορισμένες αντιπροσωπείες έχουν εκφράσει στο παρελθόν αμφιβολίες για την αναγκαιότητα της πρότασης της Επιτροπής, η οποία, κατά τη γνώμη τους, παραβιάζει την εθνική αρμοδιότητα σε ορισμένα ζητήματα και αντιβαίνει στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Ορισμένες αντιπροσωπείες εξακολουθούν να διερωτώνται σχετικά με την υπαγωγή της κοινωνικής προστασίας και της εκπαίδευσης στο πεδίο εφαρμογής. Δύο αντιπροσωπείες διατηρούν γενικές επιφυλάξεις.

Ορισμένες αντιπροσωπείες έχουν επίσης ζητήσει διευκρινίσεις και εκφράσει ανησυχίες όσον αφορά, ιδίως, την έλλειψη ασφάλειας δικαίου, την κατανομή αρμοδιοτήτων και τις πρακτικές, δημοσιονομικές και νομικές επιπτώσεις της πρότασης.

Επί του παρόντος, όλες οι αντιπροσωπείες διατηρούν γενική επιφύλαξη εξέτασης της πρότασης. Οι ΤΣ, ΔΑ, ΜΑ, και ΗΒ διατηρούν επιφυλάξεις κοινοβουλευτικής εξέτασης. Η Επιτροπή εμμένει προς το παρόν στην αρχική της πρόταση και διατηρεί επιφύλαξη εξέτασης για τυχόν τροποποιήσεις της.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε τη γνωμοδότησή του στις 2 Απριλίου 2009 στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης². Μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, την 1η Δεκεμβρίου 2009, η πρόταση εμπίπτει πλέον στο άρθρο 19 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεπώς απαιτείται η επίτευξη ομοφωνίας στο Συμβούλιο, μετά την *έγκριση* του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

² Βλ. έγγρ. Α6-0149/2009. Η κα Jean Lambert (HB/LIBE/Greens/European Free Alliance) είναι επί του παρόντος η εισηγήτρια του ΕΚ.

II. ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΣΘΟΝΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ

Κατά την εσθονική Προεδρία, η Ομάδα «Κοινωνικές Υποθέσεις» συνέχισε την εξέταση της πρότασης,³ με βάση δύο σειρές συντακτικών προτάσεων της Προεδρίας.⁴

Συγκεκριμένα, οι συζητήσεις της Ομάδας επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα κύρια ζητήματα:

α) Πολλαπλές διακρίσεις (άρθρο 2 παράγραφοι 2 και 3 σημείο α) και αιτιολογικές παράγραφοι 12 και 12αβ)

Στις συντακτικές της υποδείξεις, η Προεδρία επιδίωξε να αποσαφηνίσει την έννοια των πολλαπλών διακρίσεων, που είχαν προηγουμένως εισαχθεί στο κείμενο, προκειμένου να παρέχεται καλύτερη προστασία στα θύματα διακρίσεων.

Η Προεδρία τόνισε ότι οι πολλαπλές διακρίσεις είναι κοινή πρακτική, αλλά πολύ δύσκολο να αποδειχθεί, και ότι, επιπλέον, οι ειδικοί λόγοι διακρίσεων που εμπλέκονται σε περιπτώσεις πολλαπλών διακρίσεων καλύπτονται συχνά από διάφορα μέσα. Εν προκειμένω, το υπό διαπραγμάτευση σχέδιο οδηγίας καλύπτει τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού, ενώ η οδηγία 2004/113/EK⁵ αφορά τις διακρίσεις με βάση το φύλο και η οδηγία 2000/43/EK⁶ τις διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής.

Ως εκ τούτου, η Προεδρία πρότεινε να εισαχθούν διασταυρούμενες παραπομπές στις προαναφερόμενες οδηγίες στο άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχείο α) και να επεξηγηθεί η έννοια σε αιτιολογική παράγραφο ως εξής:

³ Οι συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν στις 20 Σεπτεμβρίου και στις 14 Νοεμβρίου.

⁴ Βλ. έγρ. 11857/17 και 12480/17.

⁵ Οδηγία 2004/113/EK του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2004, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών. ΕΕ L 373, της 21.12.2004, σ. 37.

⁶ Οδηγία 2000/43/EK του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής. ΕΕ L 180, της 19.7.2000, σ. 22.

«Ως πολλαπλές διακρίσεις νοούνται οι διακρίσεις οιασδήποτε μορφής οι οποίες προκύπτουν από τον συνδυασμό δύο ή περισσότερων εκ των ακόλουθων λόγων: θρησκεία ή πεποιθήσεις, αναπηρία, ηλικία και γενετήσιο προσανατολισμό ή, σε ορισμένες περιστάσεις, φύλο, ή φυλετική ή εθνική καταγωγή. Τέτοιες πολλαπλές διακρίσεις θα μπορούσαν επίσης να προκύψουν από τον συνδυασμό δύο ή περισσότερων λόγων οι οποίοι, από μόνοι τους, δεν θα εισήγαγαν διακρίσεις σε βάρος του ενδιαφερομένου προσώπου» (αιτιολογική παράγραφος 12αβ).

Πολλές αντιπροσωπείες επανέλαβαν ότι υποστηρίζουν την συμπερίληψη της έννοιας των πολλαπλών διακρίσεων στο σχέδιο οδηγίας και εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη νέα διατύπωση.

Εκφράζοντας επίσης ιδιαίτερη ικανοποίηση για την συμπερίληψη των πολλαπλών διακρίσεων, η Επιτροπή τόνισε ότι πρέπει να διασφαλισθεί η πλήρης κάλυψη των πολλαπλών διακρίσεων λόγω φύλου και φυλής, καθώς είναι η μόνη μορφή πολλαπλών διακρίσεων που δεν καλύπτεται από τον ορισμό. Επιπλέον, σύμφωνα με προγενέστερες προτάσεις ορισμένων αντιπροσωπειών, η Επιτροπή υποστήριξε την προσθήκη, στο κείμενο, παραπομπής στην οδηγία 79/7/ΕΟΚ⁷.

Ωστόσο, δύο αντιπροσωπείες δεν μπόρεσαν να αποδεχθούν τη συμπερίληψη των πολλαπλών διακρίσεων, εκφράζοντας, μεταξύ άλλων, αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα πρακτικής εφαρμογής τους. Ορισμένες άλλες αντιπροσωπείες διατήρησαν επιφυλάξεις εξέτασης για το ζήτημα αυτό.

β) Στοιχεία σχετικά με την ισότητα (άρθρο 15 παράγραφος 4 και αιτιολογική παράγραφος 28)

Στις συντακτικές προτάσεις της, η Προεδρία αναδιατύπωσε τις απαιτήσεις σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων, επιδιώκοντας να παράσχει μεγαλύτερη ευελιξία στα κράτη μέλη, ζητώντας τους να προαγάγουν τη συλλογή στοιχείων σχετικά με την ίση μεταχείριση και τις διακρίσεις, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική και σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Πολλές αντιπροσωπείες εξέφρασαν ικανοποίηση για τη νέα διατύπωση.

⁷ Οδηγία του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης. ΕΕ L 6, της 10.1.1979, σ. 24.

γ) **Άλλα ζητήματα** (Αιτιολογικές παράγραφοι 2α, 4, 5α, 6, 7, 12, 12αβ, 21 και 28)

Η Προεδρία προέβη σε σειρά προσαρμογών στις αιτιολογικές σκέψεις, μεταξύ άλλων προσθέτοντας ειδική αιτιολογική σκέψη σχετικά με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (ΣΗΕΔΑΑ) (αιτιολογική παράγραφος 2α) και αναφορές σε πολιτικές δηλώσεις του Συμβουλίου σχετικά με το θέμα των διακρίσεων (αιτιολογική παράγραφος 5α), καθώς και στη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (αιτιολογική παράγραφος 7).

III. ΕΚΚΡΕΜΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Απαιτείται περαιτέρω συζήτηση για τα προαναφερόμενα ζητήματα, καθώς και για αρκετά άλλα εκκρεμή θέματα, στα οποία συγκαταλέγονται:

- το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, δεδομένου ότι ορισμένες αντιπροσωπείες αντιτίθενται στην συμπερίληψη της κοινωνικής προστασίας και της εκπαίδευσης,
- οι εναπομένουσες πτυχές της κατανομής αρμοδιοτήτων και της επικουρικότητας, και
- η ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τις υποχρεώσεις που θα θεσπιστούν από την οδηγία.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τις θέσεις των αντιπροσωπειών περιλαμβάνονται στα έγγραφα 12362/17 και 14071/17.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Αν και έχει σημειωθεί πραγματική πρόοδος υπό την εσθονική Προεδρία σχετικά με τα εν λόγω θέματα, χρειάζεται περαιτέρω πολιτική συζήτηση για να επιτευχθεί η απαιτούμενη ομοφωνία στο Συμβούλιο.